

тою студентів, скорегувати дії викладача і в разі необхідності внести в процес певні корективи. В свою чергу студент також може оцінити ступінь успішності оволодіння ним певних знань та умінь і з'ясувати які пробіли потрібно заповнити.

Другим важливим видом тестового контролю є тематичний контроль. Контролююча та оцінююча функції є важливими функціями тематичного тестового контролю, який дає можливість зробити висновки про рівень засвоєння матеріалу з певної теми, оцінити рівень успіхів студентів за цей період.

Тестові завдання звичайно ж не можуть вирішувати всіх проблем навчання іншомовного спілкування і не замінюють собою інших засобів навчання. Як будь-який інший засіб діагностики, тести мають свої переваги і вади. Проте поруч з іншими методами і формами перевірки знань тестовий контроль при правильному його використанні, здатний значно підвищити ефективність навчання іноземних мов.

Г. А. Єгорова, ст. викл. кафедри педагогіки та психології

ФОРМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ КУРСУ «КОМУНІКАТИВНІ ПРОЦЕСИ У НАВЧАННІ» (з досвіду роботи)

Формування систем знань з будь-якого курсу в процесі навчання забезпечується використанням системи методів та форм навчання. Провідну роль серед них займає самостійна робота студентів. Вона є формою організації навчально-пізнавальної та навчально-практичної діяльності студентів, засобом її активізації.

На основі самостійної роботи студентів забезпечується глибоке засвоєння теоретичних знань, формується потреба в постійному їх оновленні, оволодінні раціональними прийомами та методами самоосвіти. Самостійна робота — це шлях підготовки до безперервної освіти, значення якої сьогодні не викликає сумніву.

При вивченні курсу «Комунікативні процеси у навчанні» застосовуються такі форми самостійної роботи з теоретичним матеріалом:

- знайомство з новою літературою;
- вивчення та анотування першоджерел;

— складання конспектів лекцій, блок-систем та опорних конспектів;

- заповнення бібліографічних карток;
- підготовка рефератів та повідомлень;
- розробка тестових завдань.

Різноманітність та змістовність таких форм дійсно забезпечує якісне засвоєння теоретичної частини курсу. Але слід зазначити, що курс «Комунікативні процеси у навчанні» насамперед розрахований на набуття вмій та навичок у спілкуванні, якими, як відомо, можна оволодіти лише на практиці. Тому, на нашу думку, у змісті самостійної роботи студентів бажано відводити певне місце ще й таким формам роботи, які сприяють відпрацюванню комунікативних технік, так і подальшому їх відпрацюванню в житті.

Практика свідчить, що набуття практичних вмій та навичок у спілкуванні найбільш ефективно відбувається в умовах застосування тренінгу як практичної частини курсу. При вивченні дисципліни «Комунікативні процеси у навчанні» бажано використовувати такі види самостійної роботи студентів, з результатами якої потім можна ознайомити всю групу:

- виготовлення та підбір атрибутів для вправ;
- підготовка психомалюнків та їх самоаналіз;
- розробка різних ситуацій для вправ;
- виконання підготовчих та психогімнастичних вправ вдома;
- самотестування.

Виготовлення атрибутів для вправ дає можливість студентам внутрішньо підготуватися до участі у заняттях. Так для вправи «Контакт масок» студент повинен придумати певну маску і виготовити її, уявити ситуацію, в якій необхідно її продемонструвати і програти її.

Психомалюнки та їх аналіз стимулюють вираз почуттів, ставлень та станів, які дозволяють краще зрозуміти зміст певних явищ, їх динаміку та спрямованість. Сам по собі процес зображення відіграє позитивну роль, бо спонукає студентів до усвідомлення внутрішнього світу, конфліктів, проблем, виділенню суттєвого в них.

Приблизний перелік тем для психомалюнків: «Я — реальне», «Я — ідеальне», «Я — очима інших», «Я — невпевнений», «Я — асертивний», «Я — і група».

Виконання психогімнастичних вправ спрямовано на розвиток здібності розуміти стан, властивості, якості та стосунки між людьми і в групах. Вона розвивають можливість сприймати і запа-

м'ятовувати широкий спектр сигналів, які поступають від інших людей, що дозволяє отримувати цілісний і водночас деталізований образ людей і груп.

Як зразок запропонованих підготовчих вправ можна назвати такі: «Три відповіді», «Про мене навпаки», «Біла ворона», «Світ мій дзеркальце, скажи», «Виступ за замовленням».

Для оволодіння вміннями асертованої поведінки пропонується завдання, які виконуються безпосередньо в повсякденному житті: «Заїжджена платівка», «Перманентна відмова», «Відкриті двері», «Виявлення негативного», «Прохання бути люб'язним».

Цікавим видом самостійної роботи є також самотестування. Аналіз результатів та завдання виявити причинно-наслідкові зв'язки можуть слугувати підготовці до самостійної дослідницької роботи.

Як тести для самодіагностики можна використовувати такі як: «Ваш стиль спілкування», «Чи вмієте ви слухати», «Три Я», «Я — очима інших», «Басса — Дарки».

В Академії муніципального управління вище названі форми самостійної роботи студентів дали такі результати:

1) завдання, які давались перед практичними заняттями (підготовчі) виступали своєрідним тестом для студентів. Вони дозволяли усвідомити відсутність тих чи інших навичок та вмій що, в свою чергу, спонукало студентів до активної роботи на практичних заняттях;

2) завдання, які давались для закріплення виконувались безпосередньо в життєвих ситуаціях з незнайомими людьми. Це давало можливість студентам більш сміливіше себе почувати і не обмежувати кількість спроб;

3) підготовка та аналіз психомалюнків дозволяли студенту краще зрозуміти себе, усвідомивши власні проблеми;

4) самотестування та аналіз результатів викликали велику зацікавленість студентів цією формою і активізували їх до вивчення власної особистості;

5) бажання розібратися в собі стимулювало студентів звернутися до консультацій з викладачем, до читання психологічної літератури, а врешті-решт — до глибокого самоаналізу.

Опитування студентів свідчать про позитивне ставлення до таких форм самостійної роботи, хоча потребує витрати певного часу. Але усвідомлення того, що набуті уміння та навички можна одразу використовувати у повсякденному житті без обмежень, стає своєрідним поштовхом для активної самостійної роботи в цьому напрямку.